

Handläggare: Joseph Michael

Tel: 08-508 280 59

E-post: joseph.michael@stockholm.se

Förslag till startup-strategi för Stockholms stad

Stockholm Business Regions förslag till beslut

Styrelsen för Stockholm Business Region beslutar följande.

1. Godkänna framlagt förslag till startup-strategi för Stockholms stad.
2. Hemställa till koncernstyrelsen och kommunfullmäktige att godkänna förslag till startup-strategi för Stockholms stad.

Olle Zetterberg

Anna Gissler

Sammanfattning

Stockholm Business Region fick i samband med budget för 2016 i uppdrag att ta fram ett förslag till startup-strategi för Stockholms stad. Nedan följer en genomgång av det hittillsvarande arbetet samt något av de resultat som Stockholm har uppnått. Synpunkter från branschen finns redovisade i en särskild bilaga. För att Stockholm ska kunna befästa och vidareutveckla sin position som en världsledande region för techbolag måste staden som helhet dock öka insatserna och vässa hela sitt arbete kring den digitala transformation som pågår i vår omvärld. För att stärka Stockholmregionen som en plats för startups föreslås:

- Arbeta nära entreprenörer
- Göra marknadsföringen mer distinkt mot investerare och talanger
- Utveckla kunskapen om ekosystemet för startups
- Systematiskt arbeta för att utveckla ekosystemet ytterligare
- Växla upp stadens arbete med talangattraktion
- Främja samarbeten inom startup sektorn och med andra städer
- Stadens egna verksamheter måste präglas av smart digital teknik
- Digitala arkiv och data måste göras tillgängliga för entreprenörer
- Möjliggöra för programmering som ämne i skolan
- Fler e-tjänster måste erbjudas till medborgare, besökare och företagare
- Staden måste aktivt arbeta för att de olika nystartade företagen kan vara leverantörer till staden

Bakgrund

Stockholm är en testbädd för innovation och har blivit en av världens ledande startupstäder inom tekniksektorn. Per capita ligger Stockholm strax efter Silicon Valley i antalet tech-företag som värderats till över en miljard dollar. Internationella investerare, arbetskraft och företag har fått upp ögonen för Stockholm. Stockholms stad har en viktig roll i den utvecklingen. Därför har Stockholm Business Region för 2016 fått i uppdrag att ta fram en strategi för hur staden ytterligare kan stärka arbetet med Startup-företag inom tekniksektorn.

Den 6 december 2016 delgav bolaget styrelsen en delrapport avseende uppdraget och med detta ärende överlämnar bolaget härmed förslag på startup-strategi för Stockholms stad. Strategin redogör för hur Stockholm kan bli en än bättre plats för startups inom tekniksektorn.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Invest Stockholm.

Stockholms stads startup-strategi

Inledning

Stockholm är en exceptionell plats när det kommer till framgångssagor inom tekniksektorn. De senaste åren har det publicerats flera rankingar där Stockholm är listat som en av världens främsta städer för startups (se bilaga 3).

Som en effekt av detta associeras Stockholm i allt större utsträckning med innovation, teknik och entreprenörskap. Det är en spännande utveckling. Kan den stimuleras ytterligare finns mycket att vinna.

I detta sammanhang spelar Stockholms stad en central roll. Men exakt hur staden bör agera för att befästa och stärka sin position som en världsledande stad för startups är inte tydligt definierat.

Syftet med denna rapport är att svara på just den frågan. Det vill säga: hur kan Stockholm bli en än bättre plats för startups inom tekniksektorn?

Definition

Begreppet "startup" är så vanligt förekommande att det är lätt att glömma hur nytt det faktiskt är. Begreppet smög sig in i svenska språket strax efter millennieskiftet och spred sig med full kraft decennieskiftet därpå. Idag hör man det ofta, men exakt vad som avses skiftar. Ett förtydligande av begreppet är därför på sin plats.

I denna rapport används begreppet "startup" synonymt med "innovationsbolag" och "tillväxtbolag". Annorlunda uttryckt handlar det om bolag som vågar bryta ny mark, och som har ambitionen och kapaciteten att växa snabbt. Begreppet säger i det här sammanhanget ingenting om bolagets storlek, ålder eller vilken bransch man verkar i. Det finns små, stora, unga och etablerade startups i de flesta branscher. Nytankandet och förändringspotentialen har de dock gemensamt.

Ytterligare en gemensam faktor kan nämnas: den extrema osäkerhet dessa bolag dagligen möter. Osäkerheten hänger samman med utvecklingen av innovativa produkter och tjänster, samt den snabba utvecklingen på den adresserade marknaden. Startups tar stora risker och har mycket att vinna, men löper också förhållandevis stor risk att misslyckas. Det hör till deras natur.

Ett förtydligande av begreppet "tekniksektor" är också på sin plats. Historiskt sett har begreppet varit nära förknippat med traditionella teknikföretag. Men i denna rapport syftar det framförallt till det som ibland kallas för "tech-sektorn", det vill säga teknikföretag som utvecklar digitala innovationer.

Välkända exempel enligt denna definition av startups inom tekniksektorn är Skype, Spotify, Klarna, Mojang och King.

Avgränsning

Denna rapport är ett strategiskt dokument som beskriver vad Stockholms stad kan göra för att bli en än bättre plats för startups inom tekniksektorn. Följaktligen fokuserar den på åtgärder som staden har ansvar för och själv kan utföra.

Åtgärder som ligger utanför stadens kontroll, exempelvis skatter och lagar, har å andra sidan utelämnats. Men även dessa åtgärder är viktiga. Självklart bör staden samarbeta med personer och organisationer på nationell nivå för att förmedla sina insikter. Men hur man bäst gör det är alltså en fråga som hamnar utanför denna rapport.

Bilaga 1 är i detta avseende ett undantag. I denna har vi nämligen samlat den input och feedback vi fått från lokala entreprenörer inom tekniksektorn. Där förekommer ett par konkreta förslag på åtgärder som ligger utanför stadens kontroll.

Så blir Stockholm en än bättre plats för startups inom tekniksektorn

Invest Stockholm har genom sitt dagliga arbete, nära dialog med lokala entreprenörer och startups, samt studier av relevanta rapporter identifierat sju åtgärdsområden vi rekommenderar att Stockholms stad fokuserar på för att göra staden till en än bättre plats för startups inom tekniksektorn. De kan sammanfattas i följande sju rubriker:

1. Jobba nära entreprenörerna
2. Främja samarbete
3. Locka hit talang
4. Fortsätta satsa på utbildning, bostäder och infrastruktur
5. Låt staden föregå med gott exempel
6. Marknadsför staden och främja investeringar
7. Utveckla ekosystemet

Nästkommande sju underkapitel ägnas åt att förtydliga dessa rubriker.

Jobba nära entreprenörerna

Som inledningsvis nämnt är Stockholm exceptionellt framgångsrikt när det kommer till startups inom tekniksektorn. Det har man framförallt entreprenörerna att tacka för. Staden har gjort effektiva insatser, men i slutändan är det entreprenörernas handlingskraft, risktagande, entusiasm och uthållighet som skapat framgångarna.

Följaktligen är det också entreprenörerna som har störst erfarenhet och kompetens i dessa frågor. Entreprenörerna vet vad som fungerat historiskt, de förstår de aktuella behoven och de har en tydlig bild av möjliga åtgärder. Denna kunskap är en oerhört värdefull resurs för staden, och att jobba nära entreprenörerna är en förutsättning för att göra Stockholm till en än bättre plats för startups inom tekniksektorn.

Det finns bra exempel på att detta förhållningssätt fungerat tidigare. Under 2012 anordnade Invest Stockholm (då kallat Stockholm Business Region Development) en workshop med titeln "Growth Entrepreneurs Workshop". Workshopen hölls i Invest Stockholms egna lokaler, och medverkade gjorde lokala entreprenörer inom tekniksektorn. Under workshopen lyftes frågor liknande dem som ställs i denna rapport.

Naturligtvis dök det upp tankar och förslag gällande frågor som regleras på nationell nivå, som till exempel personaloptioner och reglering av bostadsmarknaden.

Men det lyftes även tankar och förslag som staden kunde agera på. Ett exempel var behovet av så kallade "coworking spaces", det vill säga samlingsplatser där personer som arbetar i startups kan bli medlemmar och få tillgång till kontorsyta, kontorsutrustning, eventyta, mötesrum, café osv.

Ett annat behov var så kallade "meetups", det vill säga regelbundna möten för personer som arbetar i eller är intresserade av startups, under vilka man kan samlas, lära känna varandra och lära av varandra.

Invest Stockholm agerade på båda dessa förslag, och i båda fallen jobbade man nära entreprenörerna. Ambitionen var att skapa förutsättningar för entreprenörerna att själva övervinna utmaningarna. Annorlunda uttryckt ville man inte tvinga på en lösning, utan låta den växa fram naturligt inifrån rörelsen.

I fallet coworking spaces bestod åtgärderna därför huvudsakligen i att förmedla kontakter i fastighetsbranschen, sätta upp möten och skapa förutsättningar för goda samarbeten mellan startups och fastighetsvärdar. Ekonomiskt hållbara lösningar var målet. Varken startups eller fastighetsvärdar skulle behöva vara beroende av ekonomiskt stöd. Det skulle vara en bra affär för båda parter – även utan stadens inblandning. Denna metod visade sig framgångsrik. Det finns idag ett flertal privata, lönsamma coworking spaces i regionen, exempelvis SUP46, THINGS och Epicenter.

I fallet meetups var lösningen att ta hjälp av konsulter med personlig erfarenhet av att arbeta i startups. Man anlät Tyler Crowley, som tidigare agerat rådgivare åt bland annat London och Los Angeles i liknande ärenden. Crowley initierade ett månatligt event vid namn STHLM Tech Meetup. Eventet blev en succé och växte på kort tid till ett av Europas största månatliga startup-event. STHLM Tech Meetup kompletterades senare med det årliga eventet STHLM Tech Fest, under vilket tusentals entreprenörer samlas i Stockholm Waterfronts lokaler för att utbyta tankar och idéer och tillsammans lyfta Stockholm som en världsledande stad för startups.

Sammanfattningsvis blev resultatet av 2012 års åtgärder att entreprenörerna i stor utsträckning själva utvecklade det ekosystem de verkar i idag. Och det är ett ekosystem som visat sig fungera mycket bra. Stadens roll i sammanhanget har alltså historiskt sett varit att med små medel och genom förmedlandet av kontakter stötta det som tydligt efterfrågats av entreprenörerna själva.

Utifrån dessa praktiskt lyckade och ekonomiskt effektiva resultat är den logiska slutsatsen att staden bör fortsätta enligt samma strategi. Annorlunda uttryckt: Stockholm blir en än bättre plats för startups genom att staden jobbar nära entreprenörerna.

Främja samarbete

Utifrån insikten att staden bör jobba nära entreprenörerna följer det naturligt att fråga entreprenörerna vad de själva anser sig behöva.

Som tidigare nämnt har vi i bilaga 1 samlat den input och feedback vi fått från lokala entreprenörer inom tekniksektorn. Denna feedback är mycket tydlig. Bland de åtgärdsområden staden har ansvar för är det behovet av fler och bättre samarbeten som är det största önskemålet.

Entreprenörerna vill till exempel se fler samarbeten mellan startups och etablerade bolag, offentlig sektor och akademiska institutioner. Det finns idag ett antal bra initiativ i Stockholm som drivs av bland andra Stockholm Innovation & Growth (STING) och Stockholms Handelskammare, men staden bör undersöka fler sätt att på liknande sätt koppla samman dessa olika initiativ.

Co-creation Lab i Wien är i detta fall en bra inspirationskälla. Detta initiativ fungerar kortfattat så att staden finansierar en process för att samla in information om de utmaningar regionens etablerade bolag och offentlig sektor står inför. Därefter kontaktar man lokala startups, etablerade bolag och andra organisationer som tillsammans kan tänkas lösa utmaningen. Stadens uppgift i sammanhanget är alltså att finansiera förmedlingen av information och kontakter. Vår rekommendation är att Stockholms stad undersöker möjligheten att bedriva ett liknande initiativ, för att på så vis aktivt främja samarbeten mellan startups och etablerade bolag och offentlig sektor.

Även entreprenörernas önskan om att se fler samarbeten mellan startups och akademiska institutioner bör beaktas. Här finns stor potential. Staden bör kartlägga eventuella satsningar som gjorts inom området, samt hämta inspiration från andra städer. NYC Media Lab i New York är i detta fall en bra inspirationskälla. Detta initiativ fungerar genom att forskare ”pitchar” sin forskning till entreprenörer, varpå man tillsammans utvecklar produkten med finansiellt och organisatoriskt stöd från etablerade bolag och/eller offentlig sektor. Även här spelar alltså staden enbart en faciliterande roll.

Entreprenörerna är också angelägna om att samarbeta över stads- och landsgränserna. Här bör det nämnas att Europeiska kommissionen redan identifierat att utbytet mellan Europas städer är bristfälligt i detta avseende. Ett antal initiativ har därför gjorts. Mest känt är Startup City Alliance Europe (SCALE), vars syfte är just att knyta samman Europas städer med fokus på startup, teknik och innovation. Stockholms stad medverkar idag i SCALE tillsammans med 11 andra städer, däribland London, Paris och Berlin. Medlemskapet är kostnadsfritt. Invest Stockholm rekommenderar att staden fortsätter och eventuellt utökar sin medverkan i SCALE. Man bör till exempel undersöka om det är möjligt att matcha medlemsstädernas svagheter och styrkor och på så vis stötta varandra. Konkret skulle det kunna innebära att man utbyter kompetens. Det skulle också kunna medföra att man tillåter talang att röra sig friare mellan städerna. Ett tänkbart scenario inom en snar framtid kan vara att startups tillfälligt flyttar runt mellan olika städer i Europa för att ta del av styrkorna hos de olika lokala ekosystemen. Vi rekommenderar därför att Stockholms stad agerar proaktivt och redan nu

undersöker möjligheten att erbjuda en paketslösning för utländska startups som vill arbeta tillfälligt i Stockholm. Detta paket skulle till exempel kunna innehålla en garanterad plats i ett coworking space, entrébiljetter till viktiga events och meetups, samt ett antal olika relevanta mötesbokningar.

Slutligen bör det nämnas att entreprenörernas uttryckta behov av utökat samarbete styrks i Länsstyrelsens rapport *Ekosystemet ICT/Digital – kartläggning av styrkeområden i Stockholmsregionen* (se bilaga 2). I denna rapport identifieras gap mellan olika delar av Stockholms ekosystem, och rapportens föreslagna lösning är just utökat samarbete i form av brobyggande och utbyten över dessa broar. Det största och mest akuta gap denna rapport identifierar är det så kallade ”myndighetsgapet”, det vill säga gapet mellan startups och offentlig sektor. Här finns alltså stor potential. Stockholms stad bör därför undersöka hur detta gap kan åtgärdas. Staden skulle till exempel kunna ta en mer aktiv roll i events som rör startups, bjuda in startups till olika typer av aktiviteter, bedriva riktad kommunikation mot startups gällande stadens egna aktiviteter, öppna upp för olika möjligheter kring innovationsupphandling, samt anordna så kallade hackathons (det vill säga gemensam problemlösning under en begränsad angiven tid för att lösa specifika utmaningar staden står inför).

Locka hit talang

Ska fler startups kunna etablera sig och växa i Stockholm, följer det att man också måste locka hit internationell kompetens i allt större utsträckning. Staden arbetar idag aktivt med detta genom Invest Stockholms initiativ Move to Stockholm (länk finns i bilaga 3). Kopplat till Move to Stockholm finns också en talangguide, som samlar relevant information för personer som är intresserade av att flytta till Stockholm för att arbeta med teknikrelaterade jobb. Detta görs bland annat genom twitterkontot @movetostockholm som kureras av ett nytt bolag varje vecka, samt kampanjen ”Grab a Chair”, som lyfter fram de värderingar som Stockholm står för i syfte att attrahera internationella talanger att flytta hit.

Startupbolagen har uttryckt en önskan om att fortsätta med denna typ av gemensamma kampanjer, där Invest Stockholm och bolagen tillsammans marknadsför Stockholms starka startup scen. För en internationell talang som väljer att flytta hit tillsammans med sin familj är det viktigt att se att det inte står och faller med ett bolag, utan att det finns en mängd olika bolag och i varierande mognadsgrad, när man tar det stora beslutet att flytta till ett nytt land.

En annan stor utmaning inom talangattraktion är medföljanderekrytering. Invest Stockholm har därför tillsammans med STAF (Stockholms Akademiska Forum) arbetat för att ett internationellt medföljandenätverk (IDCN) ska etablera sig i Stockholm.

Invest Stockholm rekommenderar att staden fortsätter med och eventuellt också utökar sitt arbete med Move to Stockholm.

Det bör också nämnas här att entreprenörerna lyfter bostadsfrågan som en central utmaning i avseende talangattraktion (se bilaga 1). Med tanke på det akuta behovet av internationell kompetens bör man undersöka möjligheterna till ett systematiskt arbete med fastighetsägare och andra bolag för att underlätta processen för personer som vill flytta till Stockholm.

Fortsätt satsa på utbildning, bostäder och infrastruktur

Vi har hittills nämnt tre förslag på hur Stockholm kan bli en än bättre plats för startups inom tekniksektorn. Det dessa tre har gemensamt är att de är specifikt inriktade på just startups. I detta kapitel vill vi däremot lyfta tre åtgärdsområden som inte bara är viktiga för startups, utan för staden generellt, nämligen satsningar på utbildning, bostäder och infrastruktur.

Att det behövs fortsatta satsningar på utbildning för att kunna utbilda morgondagens entreprenörer, säljare, programmerare etc. är självklart. Att det behövs byggas fler bostäder, så att talang har möjlighet att bo i och flytta till staden är även det självklart. Staden spelar också en viktig roll när det gäller att säkerställa de praktiska förutsättningarna för startups i regionen, exempelvis bra infrastruktur och telekommunikation i världsklass.

Men som tidigare nämnt är dessa åtgärder inte specifika för startups, och staden har redan identifierat och satsat mycket på dessa åtgärdsområden. När det gäller utbildning har man nyligen tillsatt en programmeringskommission med uppgift att öka Stockholms elevers digitala kompetens. Man bygger just nu fler bostäder än de flesta städer i världen (det nuvarande målet är att bygga 30,000 nya bostäder till 2020 och 140,000 nya bostäder till 2030). Det kommunalägda bolaget Stokab är världsledande inom infrastruktur och uppkoppling. Därtill finns initiativet Smart Uppkopplad Stad, som leds av Avdelningen för digital utveckling. Det bör också nämnas att Stockholm under 2016 fick utmärkelsen världens mest uppkopplade stad i Networked Society Index.

Kortfattat gör staden redan ett bra arbete inom dessa åtgärdsområden. Invest Stockholm rekommenderar att man fortsätter på samma bana, men att man i framtiden har startups än mer i åtanke. Här kan vi på Invest Stockholm naturligtvis hjälpa till, exempelvis genom att kopplas närmare till de delar av staden som berör startups, så att vi kan tillföra de perspektiv som är samlade i denna rapport, och som även fortsättningsvis kommer att samlas in löpande.

Låt staden föregå med gott exempel

I föregående kapitel belyste vi tre åtgärdsområden som inte bara är viktiga för startups, men för staden generellt. Nära förknippat med detta är vikten av att staden i egen praktik och verksamhet föregår med gott exempel avseende relationen till startups. Staden bör, med andra ord, synas och verka i dessa sammanhang. Det är dels viktigt för relationen med lokala startups och dels är det av stor symbolisk vikt när det kommer till att attrahera utländska startups och internationell talang till regionen.

Rapporten *CITIE – City Initiatives for Technology, Innovation, and Entrepreneurship*, framtagen av Nesta, Accenture och Catapult, är i detta fall en bra inspirationskälla (se bilaga 2). Rapporten identifierar sammanlagt nio olika aktiva roller en stad kan spela för att främja startups inom tekniksektorn. Stockholm har i detta avseende redan kommit långt. Staden jobbar aktivt i de flesta av de roller rapporten lyfter fram. Det finns dock utrymme för förbättring. Invest Stockholm rekommenderar därför att staden identifierar de områden man kan bli bättre på och fokuserar på dessa.

Ett konkret exempel på ett åtgärdsområde staden kan bli bättre på är stadens roll som kund genom så kallad ”innovationsupphandling”, det vill säga att upphandlande myndighet eller enhet i upphandlingsprocessen främjar innovation genom att efterfråga eller tillåta nya lösningar. Det förekommer idag, men alltför sällan. Dess betydelse bör inte underskattas. Det är dels viktigt för att stimulera nytänkande och potentiellt effektivisera stadens verksamhet. Som ovan nämnt är det också viktigt ut marknadsföringssynpunkt, då det tydligt visar att Stockholm är en stad som värderar och stöttar innovation.

Ett annat exempel från CITIE rapporten är så kallade ”testmiljöer”, det vill säga miljöer där startups inom tekniksektorn kan utveckla, testa och demonstrera sina produkter. Det finns redan ett par sådana i Stockholm, exempelvis Urban ICT Arena som drivs av Kista Science City och Digital Demo Stockholm (se länkar finns i bilaga 3). Dessa två exempel har potentialen att tillföra extremt mycket till Stockholm som en startup stad. Invest Stockholms skulle här kunna hjälpa till att koordinera mellan testmiljöer och entreprenörerna så att fler startups väljer att delta.

Ytterligare ett annat område som nämns i CITIE rapporten är öppen data. Under rubriken ”Datavore” föreslår man att staden bör använda sig av data för att löpande utveckla och effektivisera den egna verksamheten. Man föreslår också i rapporten att staden bör tillhandahålla data till allmänheten genom APIer. Detta gör vi i Stockholm idag i relativt stor utsträckning, vilket givetvis är positivt. Men ett sista förslag om öppen data som man tar upp i rapporten är den av live öppen data. Här kan vi i Stockholm bli bättre. Det finns goda exempel där andra städer tillhandahåller öppen data som uppdateras i realtid, data kan användas för att utveckla nya smarta tjänster för medborgarna. Detta är ett område där Stockholm kan förbättras.

Marknadsför staden och främja investeringar

Som nämnts tidigare associeras Stockholm i allt större utsträckning med begrepp som innovation, teknik och entreprenörskap, vilket leder till att investerare, arbetskraft och företag från hela världen blir alltmer intresserade av att investera och arbeta i staden. Det är en oerhört positiv utveckling, som till stor del är beroende av stadens förmåga att marknadsföra sig själv och arbeta dem som väljer att investera i regionen.

Framgångarna vi nu upplever beror till stor del på att man aktivt arbetar med detta sedan en tid tillbaka. Men det finns utrymme för förbättring. Marknadsföringen skulle till exempel kunna fokusera mer på de områden Stockholm är exceptionellt framgångsrikt inom, exempelvis innovation inom finans-, musik- och spelindustrin. Det finns också stora möjligheter att främja investeringar ytterligare och koppla samman internationella investerare (riskkapitalister, affärsänglar och storbolag) med startups i Stockholm.

Invest Stockholms rekommendation är därför att staden fortsätter i samma spår, fast med justeringar i marknadsföring och investeringsfrämjande enligt förslagen ovan.

Kopplat till marknadsföringen rekommenderar vi ett något annorlunda förhållningssätt som till viss del är unikt i startup-sammanhang. En central del av startupkulturen är gemenskap och samverkan. Därför bör marknadsföringen reflektera detta på olika sätt. Ett exempel är att inte försöka fastställa Stockholm som den bästa platsen för startups, utan istället fokusera på styrkor, ambitioner och värderingar i kommunikationen. I stadens marknadsföring bör vi uppmuntra till samarbeten och utbyten snarare än att se det som en tävling med andra städer. Ett annat unikt kännetecken för startups är förändringsbenägenhet. Det skulle i det här sammanhanget kunna innebära att man i kommunikationen utgår från att storyn konstant förändras. Status av startup sektorn kan förändras från år till år, trender kommer och går rätt snabbt och under vissa perioder är vissa områden mer aktuella än andra. Vi bör ha en nära dialog med entreprenörerna för att ständigt ha en uppdaterad bild av den aktuella behovsbilden, och för att löpande kunna anpassa vårt erbjudande och våra kampanjer. Vi rekommenderar därför en flexibilitet i kommunikationsarbetet som är i linje med den unika miljö som startups verkar i.

Därtill rekommenderar vi att man löpande följer utvecklingen av startup sektorn i Stockholm för att kunna kommunicera styrkor, möjlighet och stötta utvecklingen på bästa sätt. För att göra detta behöver staden ha god kontakt med entreprenörer och andra aktörer i startup sektorn.

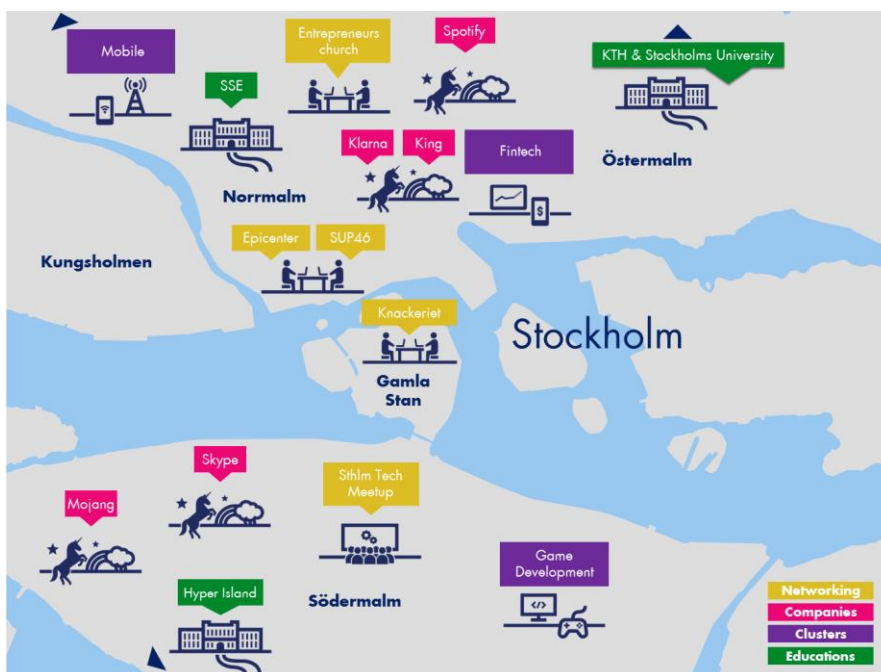
Utveckla ekosystemet

Begreppet ”ekosystem” har redan använts vid ett par tillfällen i denna rapport. Vad som avses med detta är en samling initiativ inom en geografisk närhet som på olika vis stöttar

tillkomsten och tillväxten av startups. Ett ekosystem skapar alltså en bra miljö för startups inom tekniksektorn att etablera sig och växa. Kan staden utveckla ekosystemet ytterligare blir Stockholm en än bättre plats för startups.

Illustrationen nedan ger en överblick över hur ekosystemet i Stockholm ser ut idag. Gröna markeringar visar var viktiga meetups äger rum. Orange markeringar visar exempel på coworking places. Rosa markeringar visar framgångsrika startups, vilka attraherar kapital, internationell kompetens och effektivt sätter Stockholm på världskartan. Lila markeringar visar sektorer där flera startups inom en viss sektor samlats. Gröna markeringar, slutligen, visar skolor som spelar en extra viktig roll i sammanhanget.

Illustrationen visar naturligtvis bara ett urval av de många initiativ som återfinns i Stockholms ekosystem. Kartan skulle kunna göras både större och mer detaljerad. Men poängen här är att det är olika typer av initiativ som tillsammans, i en symbiosliknande relation, skapar en bra plats för startups inom tekniksektorn. Alla mår bra av att alla mår bra.

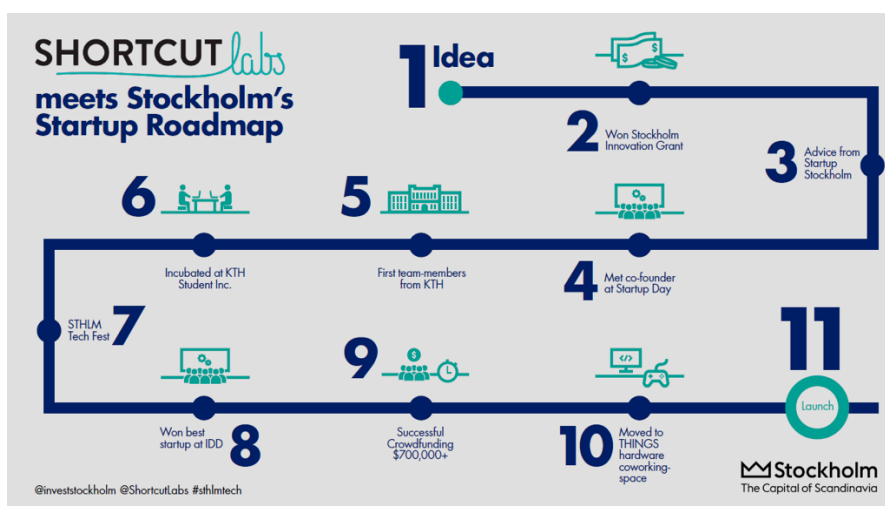

Att bra skolor behövs för att utbilda ny talang är självklart. Vi har tidigare nämnt att coworking spaces behövs för att startups ska kunna etablera sig. Vi har också nämnt hur viktiga meetups är för att entreprenörerna ska få tillfälle att utbyta erfarenheter med varandra.

Något vi däremot inte nämnt tidigare är den viktiga roll etablerade, framgångsrika startups spelar. Men faktum är att bolag som Skype, Spotify, Klarna, Mojang och King lockar till sig talang från hela världen. Det finns flera exempel där personer som flyttat till Stockholm för att jobba i dessa bolag ett par år senare väljer att starta sina egna startups – i Stockholm. Det är då inte heller ovanligt att deras före detta chefer och kollegor väljer att investera i deras nystartade bolag. Lyckade startups leder också till ökad uppmärksamhet för Stockholm då dessa omnämns i internationell media. Etablerade, framgångsrika startups har alltså en extremt positiv effekt på ekosystemet.

Slutligen finns det ytterligare en viktig del i ekosystemet, som dock inte går att markera ut på en karta. Det behövs erfarna och duktiga entreprenörer som också agerar investerare. Entreprenörer som på olika sätt fått utdelning från lyckade verksamheter tenderar att investera i nya startups, speciellt inom de områden de själva har erfarenhet och intresse av. Förutom kapital tillför de viktig erfarenhet till unga bolag, vilka leder till att man minimerar risker och undviker kostsamma misstag. Därmed också ökar sannolikheten att företaget lyckas. Ett välkänt exempel på en sådan entreprenör och investerare är Niklas Zennström. Efter försäljningen av Skype startade han investeringsbolaget Atomico, som investerat i flera startups i Stockholm.

För att förtydliga ekosystemets betydelse kan vi titta på ett verkligt exempel på hur en startup utvecklas från idé till verklighet. Som exempel använder vi Shortcut Labs, en startup från Stockholm som nyligen lanserat produkten Flic världen över.

Shortcut Labs började, som alla startups, med en idé. Idén var så pass bra att den belönades med Stockholms Innovationsstipendium, finansierat av Stockholms stad. Därefter fick man kostnadsfri rådgivning från Startup Stockholm. Man deltog på eventet Startup day, organiserat

av Stockholm School of Entrepreneurship (SSES). Där fick man kontakt med blivande medgrundare. Därefter började man anställa personal via KTH, man arbetade från ett coworking space på KTH vid namn Student Inc., man deltog i eventet STHLM Tech Fest, man vann pris för bästa startup på eventet Internet Discovery Day, och man flyttade så småningom till ett mer specialiserat coworking space vid namn THINGS. Slutligen lanserade man globalt.

På sin resa från idé till verklighet passerade alltså Shortcut Labs många olika steg i ekosystemet. Exakt vilken betydelse respektive initiativ spelat för framgångarna går inte att fastställa, men det råder inget tvivel om att ekosystemet hjälpt denna startup att etablera sig och växa.

En generell rekommendation som uttrycks i denna rapport är att man ska skapa förutsättningar för entreprenörerna att själva övervinna utmaningarna snarare än att försöka lösa det åt dem. Detsamma gäller rekommendationen för hur man bäst utvecklar ekosystemet.

Det är också viktigt att man fokuserar på att stärka och utveckla luckorna i ekosystemet. Generellt är Stockholms ekosystem nämligen väl utvecklat. Här finns många coworking spaces, flera meetups, bra utbildningsinstitutioner och ett antal etablerade, framgångsrika startups i världsklass som inspirerar och attraherar talang. Tittar man närmare på specifika områden framträder dock luckor i ekosystemet. Ett exempel är att även om det generellt finns gott om coworking spaces i Stockholm, finns det brist på sådana anpassade för startups verksamma inom spelindustrin. Ett annat exempel är att det generellt finns gott om meetups, men alltför få som riktar sig till startups inom modeindustrin.

Invest Stockholm har gjort en inledande, översiktlig analys av var luckorna finns i ekosystemet. Tabellen nedan representerar en del av denna analys. Markerad ruta betyder att områdets behov är tillfredsställt. Tom ruta indikerar en lucka i ekosystemet, vilken behöver fyllas om behovet finns.

	Meet ups	Coworkingspaces/Hubs	Invest erare	Inkubatorer/Acceleratorer/Program	Forskning/utbildning	Högprofilerade startups
Fintech	X	X	X	X	X	X
Musictech	X		X	X		X
Gaming	X		X	X	X	X
VR	X	X	X			X
FoodTech	X		X		X	
EdTech			X			
AI	X		X		X	
MedTech	X	X	X		X	X
Fashion Tech			X			
AdTech			X			X
IoT	X	X	X			X
Hårdvara	X	X	X			X

Ambitionen bör därför inte vara att staden ska starta eller äga verksamheter i ekosystemet. Istället ska man vara lyhörd för entreprenörernas behov och stödja de initiativ där staden på något vis kan tillföra värde.

Definitioner:

FinTech – Innovation inom finanssektorn

Music Tech - Innovation som gör det möjligt att skapa och konsumera musik

Gaming – Spelutveckling (spelkonsoler, datorer och mobila enheter)

VR – Virtual Reality

FoodTech - Innovation inom matindustrin

Ed Tech – Innovation inom utbildning

AI – Artificiell intelligens

Med Tech – Innovation inom medicinteknik

Fashion Tech – Innovation inom kläder och mode

AD Tech – Innovation inom reklam

IoT – Sakernas internet (vardagsföremål med nätverkskomponenter)

Hårdvara – Fysiska tekniska produkter (oftast med en mjukvarukomponent)

Tabellen bekräftar att ekosystemet generellt är väl utvecklat, men att det finns luckor. Likväl ger den en översiktlig bild av ekosystemets styrkor och svagheter.

Ska Stockholm bli en än bättre plats för startups inom tekniksektorn behöver kartläggningen av ekosystemet fortsätta och ambitionen bör vara att fylla i de luckorna. Staden måste dock föra en dialog med entreprenörerna för att förstå exakt vilka luckor det faktiskt finns ett behov av att täcka. Är identifierad lucka en naturlig följd av att det inte finns ett behov hos entreprenörerna ska man naturligtvis inte försöka tvinga fram ett initiativ.

Slutligen behöver staden också aktivt följa ekosystemets utveckling, då detta är ett system i utveckling och ständig förändring. Detta anser vi vara nästa naturliga steg i att utveckla och främja ekosystemet, och som följd stötta utvecklingen av startup sektorn i Stockholm överlag.

Bilagor

Bilaga 1: Så tycker entreprenörerna.

Bilaga 2: Andra relevanta rapporter.

Bilaga 3: Rankingar, länkar och ytterligare information.

SLUT